

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

İSTİNAF BAŞVURUSUNDA

BULUNAN (DAVACI) :

VEKİLİ :

KARŞI TARAF (DAVALI) :

DENİZLİ VALİLİĞİ

VEKİLİ :

Aydın İl Göç İdaresi Müdürlüğü Efeler Mah.
Hükümet Bulvarı 2275 Sk. No:17

Efeler/AYDIN

İSTEMİN ÖZETİ

: İran uyruklu davacı tarafından, uluslararası koruma talebinin reddine ilişkin Denizli Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 27/08/2021 tarih ve 7902277.110.3 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; uluslararası korumanın amacının başvuru sahibi kişilerin ülkede ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri uyarınca belirlenen sebepler dışında kalmalarına izin verilmesi şeklinde değerlendirilemeyeceği ve anılan statünün amacının zulme uğrama korkusu içinde bulunan ve gerçekten bu riski taşıyan şahısların ülkede belirlenen statü içerisinde kalmalarına izin vermek olduğu hususları göz önünde bulundurulduğunda; davacının uluslararası koruma başvurusunun kabulüne olanak sağlayacak şartların mevcut olmadığı dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığından davalı idare tarafından davacı hakkında, talebinin değerlendirilerek uluslararası koruma için gereken kriterleri taşımadığı gerekçesiyle ulusal mevzuata ve Türkiye'nin taraf olduğu temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalara uygun olarak verilen uluslararası koruma başvurusunun reddine ilişkin kararda hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı, öte yandan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Soering/Birleşik Krallık davasında belirttiği üzere, başvuranın kötü muameleyle maruz kalma konusunda "gerçek bir risk" ile yüz yüze olduğuna dair maddi gerekçeler varsa, iade/sınırdışı eden Devletin sorumluluğundan bahsedilebileceği, netice itibarıyla; uluslararası korumanın amacının başvuru sahibi kişilerin ülkede yukarıda yer verilen ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri uyarınca belirlenen sebepler dışında kalmalarına izin verilmesi şeklinde değerlendirilemeyeceği ve anılan statünün amacının zulme uğrama korkusu içinde bulunan ve gerçekten bu riski taşıyan şahısların ülkede belirlenen statü içerisinde kalmalarına izin vermek olduğu hususları göz önünde bulundurulduğunda; davacının uluslararası koruma başvurusunun kabulüne olanak sağlayacak şartları taşımadığı görülmekle, ulusal mevzuata ve Türkiye'nin taraf olduğu temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalara uygun olarak verilen uluslararası koruma başvurusunun reddine ilişkin kararda hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın **reddi** yolunda Denizli İdare Mahkemesince verilen 01/04/2022 tarih, E:2021/1640, K:2022/621 sayılı kararın; başvuru belgesinde davacı adı " " yazılmasına karşın sunulan belgelerde " " yazılması nedeniyle dava reddedilmiş ise de Fars dilinde iki ismin yazımının birbirine çok benzediği, tek harf hatasından kaynaklandığı, baba ismi, soy isim, doğum yeri ve tarihinin aynı olduğu, dosyaya sunulan belgelerin değerlendirmeye alınmadığı, dinden dönme halinde Ceza Kanununda hüküm bulunmadığından islami kuralların ve fetvaların uygulandığı, kötü muamele ve işkenceye maruz kalmamak için Türkiye'ye kaçtığı ileri sürülerek istinaf yoluyla kaldırılması istemidir.

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

SAVUNMANIN ÖZETİ : İdare Mahkemesi kararının hukuka uygun olduğu, istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdari Dava Dairesince; dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelenerek gereği görüldü:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İstinaf" başlıklı 45. maddesinde, "2. İstinaf, temyizın şekil ve usullerine tabidir.

...

4. Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi için esası hakkında yeniden bir karar verir. İnceleme sırasında ihtiyaç duyulması hâlinde kararı veren mahkeme veya başka bir yer idare ya da vergi mahkemesi istinabe olunabilir. İstinabe olunan mahkeme gerekli işlemleri öncelikle ve ivedilikle yerine getirir.

...

6. Bölge idare mahkemelerinin 46 ncı maddeye göre temyize açık olmayan kararları kesindir. " kurallarına yer verilmiş; "Temyiz" başlıklı 46. maddesinde Bölge İdare Mahkemelerinin kararlarının tebliğini izleyen 30 gün içerisinde Danıştayda temyiz edilebileceği öngörüldükten sonra temyize tabi kararlarının hangileri olduğu sayma yoluyla sınırlanarak belirlenmiş, "temyiz incelemesi üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49. maddesinde,"1. Temyiz incelemesi sonunda Danıştay;

a) Kararı hukuka uygun bulursa onar. Kararın sonucu hukuka uygun olmakla birlikte gösterilen gerekçeyi doğru bulmaz veya eksik bulursa, kararı, gerekçesini değiştirerek onar.

b) Kararda yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmayan maddi hatalar ile düzeltilmesi mümkün eksiklik veya yanlışlıklar varsa kararı düzelterek onar.

2. Temyiz incelemesi sonunda Danıştay;

a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması, sebeplerinden dolayı incelenen kararı bozar.

3. Kararların kısmen onanması ve kısmen bozulması hâllerinde kesinleşen kısım Danıştay kararında belirtilir...." kuralına yer verilmiştir.

Uyuşmazlık, davacının uluslararası koruma talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle çıkarılmıştır.

Anayasamızın "Devletin temel amaç ve görevleri" kenar başlıklı 5. maddesinde, "... "Devletin temel amaç ve görevleri, ... Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

hazırlamaya çalışmaktır.”; "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, ... maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.” kuralına, **16. maddesinde**: "Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir." hükmü ve **90. maddesinde de**: "Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.... Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 07/05/2004 - 5170 S.K./7.mad) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan; taraf olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "İşkence yasağı" kenar başlıklı 3. maddesinde, "Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz." ve Mültecilerin hukuki durumuna dair 28/7/1951 tarihli Sözleşme'nin (Cenevre Sözleşmesi) 33. maddesinde; "1. Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade ("refouler") etmeyecektir.

2. Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümle mahkum olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez." yolunda düzenlemelere yer verilmiştir.

Anayasa Mahkememiz pek çok kararında; yukarıda anılan Anayasal kurallar, uluslararası hukuk ve özellikle Türkiye'nin taraf olduğu Cenevre Sözleşmesinin ilgili hükümleriyle birlikte yorumlandığında, devletin egemenlik alanında olup gönderildikleri ülkede kötü muameleye maruz kalabilecek yabancıların maddi ve manevi varlıklarına yönelik risklere karşı korunmalarının devletin pozitif yükümlülükleri arasında yer aldığını kabul edegelmektedir.(Bkz: AYM'nin K. S. B. No: 2016/12809, 16/1/2020, R.M. ve diğerleri, B. No: 2015/19133, 17/4/2019, A.A. ve A.A. [GK], B. No: 2015/3941, 1/3/2017) Yine Anayasa Mahkemesi, devletin bireyleri kötü muameleye karşı pozitif koruma yükümlülüğünün; özellikle yabancıların koruma başvuruları aşamasında doğmadığı, bu yükümlülüğünün sınırdışı işlemleri ile birlikte başladığını da kabul etmektedir. Ancak bu yaklaşım, yabancıların koruma başvurularının "konu ve neden" yönünden hukuka uygunluk denetiminin mevcut ulusal yasalara göre yapılmasını gereğini de ortadan kaldırmamaktadır.

Yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılar sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılan **6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3. maddesinde**; "(1) Bu Kanunun uygulanmasında; .. (d) **Başvuru sahibi**: Uluslararası koruma talebinde bulunan ve henüz başvurusu hakkında son karar verilmemiş olan kişiyi,...); **Uluslararası koruma**: Mülteci,

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,...ifade eder." tanımı; **62. maddesinde; (1) Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle;** ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye’de kalmasına izin verilir." hükmü; **63. maddesinde; "(1) Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen,** ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; (a) Ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, (b) İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, (c) Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verilir." hükmü; **69. maddesinde, "... (4) Kayıt esnasında; başvuru sahibinin menşe veya ikamet ülkesini terk etme sebepleri, ülkesini terk ettikten sonra başından geçen ve başvuru yapmasına neden olan olaylar, Türkiye’ye giriş şekli, kullandığı yol güzergâhları ve vasıta bilgileri, daha önceden başka bir ülkede uluslararası korumaya başvurmuş veya korumadan yararlanmışsa, bu başvuru veya korumaya ilişkin bilgi ve belgeleri alınır."** hükmü; **75. maddesinde de; "(1) Etkin ve adil karar verebilmek amacıyla, başvuru sahibiyle kayıt tarihinden itibaren otuz gün içinde bireysel mülakat yapılır.** Mülakatın mahremiyeti dikkate alınarak, kişiye kendisini en iyi şekilde ifade etme imkânı tanınır. Ancak, aile üyelerinin de bulunmasının gerekli görüldüğü durumlarda, kişinin muvafakati alınarak mülakat aile üyeleriyle birlikte yapılabilir. Başvuru sahibinin talebi üzerine, avukatı gözlemci olarak mülakata katılabilir. (2) Başvuru sahibi, yetkililerle iş birliği yapmak ve uluslararası koruma başvurusunu destekleyecek tüm bilgi ve belgeleri sunmakla yükümlüdür. ... (5) Gerekli görüldüğünde başvuru sahibiyle ek mülakatlar yapılabilir. (6) Mülakatlar sesli veya görsel olarak kayıt altına alınabilir. Bu durumda mülakat yapılan kişi bilgilendirilir. Her mülakatın sonunda tutanak düzenlenir, bir örneği mülakat yapılan kişiye verilir." hükmü, **78. maddesinde ise; " (1) (Değişik:6/12/2019-7196/84 md.) Uluslararası koruma başvuruları, kayıt tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Genel Müdürlükçe sonuçlandırılır. Kararın bu süre içerisinde verilememesi hâlinde başvuru sahibi bilgilendirilir. Genel Müdürlük bu yetkilerini valiliklere devredebilir. (2) Kararlar bireysel olarak verilir. 64 üncü maddenin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, aile adına yapılan başvuru bütün olarak değerlendirilir ve verilen karar tüm aile üyelerini kapsar. (3) Başvuru hakkında karar verilirken menşe veya önceki ikamet ülkesinin mevcut genel şartları ve başvuru sahibinin kişisel şartları göz önünde bulundurulur. (4) Başvuru sahibine, zulüm veya ciddi zarar görme tehdidine karşı vatandaşı olduğu ülke veya önceki ikamet ülkesinin belirli bir bölgesinde koruma sağlanabiliyorsa ve başvuru sahibi, ülkenin o bölgesine güvenli bir şekilde seyahat edebilecek ve yerleşebilecek durumdaysa, başvuru sahibinin uluslararası korumaya muhtaç olmadığına karar verilebilir. (5) Dördüncü fıkradaki durumların ortaya çıkması, başvurunun tam bir incelemeye tabi tutulmasını engellemez. (6) Karar, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Olumsuz kararın tebliğinde, kararın maddi gerekçeleri ve hukuki dayanakları da belirtilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil**

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

edilmiyorsa, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir." hükmü. "Mülakat" başlıklı 86. maddesinde, " (1) Uluslararası koruma başvuru sahibiyle, talebine ilişkin etkin ve adil karar verebilmek amacıyla, menşe ülke bilgisi gözetilerek, kayıt sırasındaki iddiaları, bu iddiaların inandırıcılığının tespiti ve ihtiyaç duyulacak diğer konular hakkında araştırma yapılarak mülakat gerçekleştirilir..."; "Ek mülakat yapılması" başlıklı 88. maddesinde, "(1) İhtiyaç duyulduğunda başvuru sahibiyle birden çok mülakat yapılabilir. İlk mülakat için geçerli olan kurallar ek mülakatlar için de geçerlidir.

(2) Yapılmış olan ilk mülakat tarihi ile ek mülakat tarihi arasında süre sınırlaması bulunmaz." kuralına yer verilmiştir.

Anılan yasa ve yönetmelik kuralları birlikte değerlendirildiğinde; koruma başvurusunda bulunan yabancıların koşulları taşıyıp taşımadığı yolunda yapılacak değerlendirmelerde; idareye menşe ülkesinin şartları ve başvuranın kişisel durumunun gözönünde bulundurulması ödevi getirilmiş olmakla birlikte; öncelikle başvuru sahibinin koruma gereksinimini ortaya koyan somut ve yeterli nedeni bulunduğunu başvuru ve değerlendirme sürecinde makul ve kabul edilebilir iddia, bilgi ve belgeler ile ortaya koyması ve idareyi araştırma ve inceleme için harekete geçirmesi gerektiği de kabul edilmekle birlikte; değerlendirmenin etkin ve adil bir biçimde yapılması için başvuranın kayıt sırasındaki iddialarının inandırıcılığının belirlenmesi için idarece araştırma yapılabileceği, mülakatta başvuranla özel durumları ve menşe ya da önceki ikamet ülkesi ile ülke kültürü dikkate alınarak iletişim kurulacağı, özellikle başvuru sahibinin bilgi vermesine engel teşkil edecek davranış ve tutumlardan kaçınılacağı; başvuranın iddialarının gerçekliğini ortaya koyması için süre verilerek ek mülakatların da yapılabileceği, başvuranın koruma istemi bakımından geldiği ülkedeki güncel duruma ilişkin bilgilere dayanılarak "**menşe veya önceki ikamet ülkesinin mevcut genel şartları ve başvuru sahibinin kişisel şartlarının**" gözönünde bulundurularak başvurunun değerlendirilmesi gerektiği açıktır.

29/08/1961 tarih ve 359 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme ve Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolünün 1. maddesi uyarınca bu Sözleşmenin; ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen her şahsa uygulanacağı kuralı öngörülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Sözleşmenin 1. maddesine çekince koyarak, yalnızca Avrupa'dan gelenlere mülteci statüsü tanımakta olup; Avrupa dışından gelenlere ise sığınmacı statüsü tanımaktadır.

Anılan Sözleşmenin 33. maddesinde de, "1. Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tâbiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir. 2. Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümle mahkum olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez." hükmü ve **35. maddesinde "1. Taraf Devletler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek**

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

Komiserliği veya onun görevini devralacak diğer her hangi bir Birleşmiş Milletler kuruluşu ile, görevini yerine getirirlerken işbirliği yapmayı ve özellikle onların işbu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına nezaret etme görevini kolaylaştırmayı taahhüt ederler." hükmü yer almaktadır.

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 2. maddesinde, herkesin yaşam hakkının yasanın koruması altında olduğu, **3. maddesinde de**, hiç kimsenin işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamayacağı düzenleme altına alınmıştır.

Uluslararası koruma, uluslararası ve ulusal mevzuatta belirtildiği şekilde, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncesinden dolayı haklı sebeplere bağlı olarak zulme uğrama korkusu içinde bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da haklı sebeplere bağlı olarak yararlanmak istemeyen ya da önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan ve oraya dönemeyen veya dönmek istemeyen yabancılar ile bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesi dışında bulunan, oraya dönemeyen veya zulme uğrama korkusu nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişilere sağlanan statüdür. Bu statüden yararlanabilmenin ilk koşulu ise meydana gelen olaylar nedeniyle ve bu olaylar sonucunda, haklı gerekçelere dayanan zulüm korkusudur. Zulüm korkusunun nedeninin, ilgilinin ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerine dayanması gerekmekte olup, "zulüm" kavramının ilgilinin yaşamı, özgürlüğü, ayrımcılığa maruz kalması vb. gibi kişinin hayatını çekilmez duruma sokan nesnel durumları ifade edebileceği gibi, kişi yönünden öznel olarak değerlendirilebilecek durumları kapsayabileceği de kuşkusuzdur.

Bu nedenle, uluslararası koruma başvurusu halinde ortada haklı sebeplere dayanan zulüm korkusunun olup olmadığının değerlendirilmesi, bu değerlendirmenin de nesnel ve öznel durumlar gözönüne alınarak yapılması gerekmektedir. Nesnel unsurlar başvurunun menşe ülkesindeki koşulların somut olarak ele alınmasını gerektirmekte ve bu unsurlar sonuçta başvurunun öznel unsurlardaki korkusunun saptanmasında önem arz etmektedir. Belli olaylar karşısında her bireyin aynı davranmasını beklemek imkansız olduğundan, başvurunun olaylar karşısındaki durumu da önemlidir. Bu sebeple yapılacak mülakatlarda ilgililerin söz konusu zulüm korkusunu makul bir düzeyde ortaya koyabilmeleri gerekir. Yapılan mülakat sonucunda elde edilen verilerin yeteri derecede açık olmaması durumunda bir inanılabilirlik değerlendirilmesinin yapılması ve kişinin içinde bulunduğu veya yaşadığı korkunun, makul olup olmadığı ve buna bağlı bir risk değerlendirmesinin yapılması gerekli görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; İran uyruklu davacının eski eşi ve eski eşinin ailesinin baskıları nedeniyle 01.08.2014 tarihinde yasal yollardan ülkemize gelerek 18.08.2014 tarihinde uluslararası koruma başvurusunda bulunduğu, 18.02.2016 tarihinde ülkesine dönmek için gerekli işlemlerin yapılması yönünde başvuru yaptıktan sonra ülkesine geri döndüğü, ülkesinde eski eşinin ailesinin zarar vermeye devam ettiği, üniversitede ders verdiği, öğrencilerin inşaat mühendisliği ile ilgili tez hazırlaması gerektiği, öğrencilerden birisinin hazırladığı ve Rektör onayı ile tüm öğrencilere dağıtılan "feranüşüneri" adlı konuyu içeren tezde yer alan sembollerin inşaat sembolleri olmasına karşın "şeytanpereslik dininin" sembolü olduğundan bahisle yargılandığı, kesin karar verilmeden evinin tapusunu bırakarak 2 gün izin aldığı, kendisini Afgan uyruklu olarak tanıtarak ülkemize kaçak giriş yaptığı ve 03.07.2019 tarihinde yeniden koruma başvurusunda bulunduğu, davacı ile 17.08.2021 tarihinde tercüman ve görevli göç uzmanı eşliğinde davacı mülakat yapıldığı,

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

mülakatı yapan uzmanın davacının durumunu ikincil koruma kapsamında değerlendirdiği, menşe ülkesi İran'ın din değiştirme fiili bakımından ceza hukuku uygulamalarını incelediği, davacının menşe ülkesinde zulme uğrayacağına ilişkin somut bilgi ve belgenin de bulunmadığı, davacının ülkesinden ayrılmasının (ülkesine dönmemesinin) zulüm görme ve baskı korkusundan kaynaklanmadığı değerlendirilerek öznel olarak davacının inancı nedeniyle zulüm görme korkusu ile değil sosyal ve ekonomik nedenlerle koruma istediği, durumunun ikincil korumanın koşullarını taşımadığından bahisle Denizli Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nün 27.08.2021 tarih ve 7902277.110.3 sayılı işlemi ile uluslararası koruma talebinin reddine karar verildiği, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı, davacı tarafından mülakat sırasında tüm detayları ve yargılandığını beyan ettiği, dava konusu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan dava açılırken "Fars İli 6. Mahkeme hüküm değişikliği talep şubesi Dava No:64, Dosya No: 5748532133 düzenleme tarihi 27/08/2018" olan Mahkeme kararının fotokopisinin çeviri metinlerinin dava dosyasına sunulduğu, ilk derece Mahkemesince yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın reddine karar verildiği, davacının mülakat ve idarenin değerlendirme sürecinde incelemeye sunamadığı bu Mahkeme kararının gerçek olup olmadığı, konusu davada davacıya yöneltilen "dini kutsalları aşağılamak ve mahalli yetkililere saldırmak İslam'a veya büyük peygamberlerden herhangi birine veya Taherin İmamları veya Hazreti Sıddık maddeyi göre mürted olarak kabul edilmiş, 225. maddeye göre kadın olduğu için müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır, karar kesindir.", kararı bulunduğu ileri sürülmesine karşın davalı idarece bu hususun değerlendirilemediği görülmektedir.

Bu durumda; bir din devleti olan ülkesinde yaygın inanışın ve kabullerin oluşturduğu riskler nedeniyle "dini kutsalları aşağılamak ve mahalli yetkililere saldırmak İslam'a veya büyük peygamberlerden herhangi birine veya Taherin İmamları veya Hazreti Sıddık maddeyi göre mürted olarak kabul edilen", kadın olduğu için ölüm cezası müebbet hapis cezasına çevrilen ve ülkemizden koruma isteyen davacının; hakkında kesin olarak verildiğini ileri sürdüğü yargı kararına ilişkin belgeler de gözönünde bulundurulduğunda; bu belgelerin gerçek ve geçerli belgeler olup olmadığının belirlenmesi, gerekirse bu durumun davacı tarafından ortaya konulması için davacıya süre tanınması, fotokopisi sunulmuş olduğundan davacının, " dini kutsalları aşağılamak ve mürted olarak kabul edilmesi" nedeniyle ülkesinde gerçekten yargılanıp yargılanmadığının, özellikle menşe ülkesinde bu fiillerin karşılığı cezanın ne olduğu, bu suç karşılığında "insanlık dışı ve onur kırıcı" veya "ölüm" cezası gibi bir yaptırım öngörülüp öngörülmediğinin, davacının bu nedenle kendisine yönelecek saldırılardan devlet tarafından korunmasının etkin yol ve yöntemlerinin bulunup bulunmadığının ve davacının sunduğu belgelerdeki ismin gerçekten bir harfin yanlış yazımından mı kaynaklandığı, farklı bir kişiye mi ait olduğu hususunun da davalı idarece araştırılması, başvurana bu yöndeki iddialarını ortaya koyması için süre vererek ek mülakat yapılması gerekirken; eksik incelemeye ve salt mülakatı yapan uzmanın öznel değerlendirmelerine dayanılarak ve menşe ülkesinin davacının öznel durumuna özgü güncel durum bilgileri ortaya konulmaksızın tesis edilen dava konusu işlemde; "yöntem ve neden" yönünden hukuka uyarlık, aksi yönde verilen başvuruya konu kararda hukuksal isabet bulunmamaktadır.

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
ALTINCI İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2022/1836
KARAR NO : 2022/1599

Açıklanan nedenlerle;

- **istinaf başvurusunun kabulüne**, Denizli İdare Mahkemesince verilen 01/04/2022 tarih, E:2021/1640, K:2022/621 sayılı kararın **kaldırılmasına**, dava konusu **işlemin iptaline**,
- aşağıda ayrıntısı gösterilen ve **davacı** tarafından karşılanan dava ve istinaf yargılama giderleri toplamı 604,30-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 5.500,00-TL avukatlık ücretinin **davalı idare** tarafından **davacıya** ödenmesine,
- yatırılan posta gideri avansından artan tutarın yatırana iadesine,
- 13/09/2022 tarihinde oy birliğiyle **kesin olarak** karar verildi.

Başkan

[Redacted Signature]

Üye

[Redacted Signature]

Üye

[Redacted Signature]

İlk Aşama Dava ve İstinaf Yargılama Giderleri:

Başvuru Harcı	: 59,30-TL
Karar Harcı	: 59,30-TL
Vekalet Harcı	: 8,50-TL
İstinaf Harcı	: 220,70-TL
Posta Gideri (Dava+İstinaf)	: 257,10-TL
TOPLAM	: 604,30-TL

Ö.Ç.D.